

VSEBINA

Mag. Tina Štemberger	3 UČITELJEVA PRIPRAVLJENOST NA INKLUZIJU
Dr. Justina Erčulj, mag. Renata Škodnik	17 SPODBUJANJE REFLEKSIJE PRI UČITELJIH
Dr. Dragana Stanojević	32 SODELOVALNO UČENJE KOT MOTIVACIJSKI DEJAVNIK UČNE USPEŠNOSTI
Špela Kunčič, dr. Cveta Razdevšek Pučko, dr. Jože Rugelj	43 SPLETNI DNEVNIK V PRVEM OBDOBJU OSNOVNE ŠOLE
Mag. Jasmina Matjašič, dr. Vlasta Hus, dr. Branka Čagran	57 PREVERJANJE IN OCENJEVANJE ZNANJA PRI PREDMETU DRUŽBA V 4. RAZREDU
Ada Holcar Brunauer, dr. Barbara Sicherl Kafol, dr. Urban Kordeš	71 MODEL ZA PREVERJANJE IN OCENJEVANJE ZNANJA PRI GLASBENI VZGOJI
Dr. Marija Mihevc	85 PREPLET GLASBE IN LIRIKE V ŠKERJANČEVI KANTATI
Dr. Metka Kordigel Aberšek, dr. Milena Kerndl	97 RAZVIJANJE LITERARNORECEPCIJSKE METAKOGNICIJE PRI POUKU KNJIŽEVNOSTI
Karmen Goršak	112 SAMOOCENJEVANJE PRI POUKU TUJIH JEZIKOV V GIMNAZIJI
Dr. Mojca Kukanja Gabrijelčič, dr. Sonja Čotar Konrad	129 UČNO USPEŠEN, NADARJEN ALI TALENTIRAN? TERMINOLOŠKE VRZELI S PODROČJA NADARJENOSTI
Dr. Karmen Erjavec	144 RABA FACEBOOKA IN ŠTUDIJSKI USPEH SLOVENSКИH ŠTUDENTOV
Dr. Alenka Lipovec, Manja Podgoršek, Darja Antolin	157 TOČKA KONTROLE IN OSREDOTOČENOST ŠTUDENTOV RAZREDNEGA POUKA
Dr. Gordana Budimir Ninković, dr. Vlasta Sučević	171 NOVI KURIKULUM KOT DEL KVALITETNEGA EVROPSKEGA IZOBRAŽEVANJA
Dr. Pavel Hic, dr. Milan Pokorný	184 UČINKOVITOST KOMBINIRANEGA UČENJA PRI POUČEVANJU OSNOV STATISTIKE

CONTENTS

Tina Štemberger, M.A.	3	TEACHER'S READINESS FOR INCLUSION
Justina Erčulj, Ph.D., Renata Škodnik, M.A.	17	PROMOTING TEACHER REFLECTION
Dragana Stanojević, Ph.D.	32	COOPERATIVE LEARNING AS A MOTIVATION FACTOR FOR STUDENTS' SCHOOL ACHIEVEMENT
Špela Kunčič, Cveta Razdevšek Pučko, Ph.D., Jože Rugelj, Ph.D.	43	ELECTRONIC PORTFOLIO IN THE FIRST EDUCATIONAL PERIOD OF PRIMARY SCHOOL
Jasmina Matjašič, M.A., Vlasta Hus, Ph.D., Branka Čagran, Ph.D.	57	KNOWLEDGE EVALUATION AND ASSESSMENT OF THE SCHOOL SUBJECT OF SOCIAL STUDIES IN THE 4TH GRADE
Ada Holcar Brunauer, Barbara Sicherl Kafol, Ph.D., Urban Kordeš, Ph.D.	71	A MODEL FOR EVALUATING AND ASSESSING KNOWLEDGE IN MUSIC EDUCATION
Marija Mihevc, Ph.D.	85	INTERLACING OF MUSIC AND LYRICS IN ŠKERJANC'S CANTATA
Metka Kordigel Aberšek, Ph.D., Milena Kerndl, Ph.D.	97	DEVELOPMENT OF THE LITERATURE RECEPTION METACOGNITION WITHIN LITERATURE CLASSES
Karmen Goršak	112	SELF-ASSESSMENT OF FOREIGN LANGUAGE SKILLS IN SECONDARY SCHOOL
Mojca Kukanja Gabrijelčič, Ph.D., Sonja Čotar Konrad, Ph.D.	129	A SUCCESSFUL, GIFTED OR TALENTED LEARNER? TERMINOLOGY GAPS IN THE FIELD OF GIFTEDNESS
Karmen Erjavec, Ph.D.	144	USE OF FACEBOOK AND ACADEMIC ACHIEVEMENT BY SLOVENE STUDENTS
Alenka Lipovec, Ph.D., Manja Podgoršek, Darja Antolin	157	LOCUS OF CONTROL AND FOCUS OF PRE- SERVICE PRIMARY TEACHERS
Gordana Budimir Ninković, Ph.D., Vlasta Sučević, Ph.D.	171	THE NEW CURRICULUM AS PART OF HIGH QUALITY EUROPEAN EDUCATION
Pavel Híc, Ph.D., Milan Pokorný, Ph.D.	184	EFFICIENCY OF BLENDED LEARNING IN BASICS OF STATISTICS TEACHING

Učiteljeva pripravljenost na inkluzijo

Izvirni znanstveni članek

UDK 376:373.3

KLJUČNE BESEDE: inkluzija, znanje, pripravljenost, učitelji, stališča

POVZETEK – V prvem delu prispevka pišemo o učiteljevi pripravljenosti na inkluzivno vzgojo in izobraževanje, pri čemer pripravljenost osvetlimo s treh vidikov: z normativnega, z vidika znanja ter z etično-socialnega vidika. V drugem delu prispevka predstavimo rezultate empirične raziskave, s katero smo ugotavljali, kako učitelji ocenjujejo svoje znanje in usposobljenost za inkluzijo ter kakšna so njihova stališča o inkluziji glede na področje (razredni pouk, družboslovje, naravoslovje), ki ga poučujejo. Rezultati raziskave nas opozarjajo, da slovenski učitelji ocenjujejo, da imajo malo znanja oziroma so slabo usposobljeni za inkluzijo, pri čemer posebno izstopajo učitelji, ki poučujejo naravoslovne vsebine. Imajo pa učitelji pretežno pozitiven odnos do inkluzije in so z namenom njenega uresničevanja v praksi pripravljani spremeniti svoje načine dela. Inkluziji so najbolj naklonjeni učitelji družboslovnih predmetov, največ sprememb pa so pripravljani vpeljati učitelji naravoslovnih predmetov.

Original scientific paper

UDC 376:373.3

KEYWORDS: inclusion, knowledge, readiness, teachers, perspectives

ABSTRACT – The first part of the article covers the teacher's readiness for inclusive education, shedding light on readiness from three perspectives: normative, knowledge-related, and the ethical-social perspective. The second part presents the results of an empirical research, the aim of which was to establish how teachers assessed their knowledge and skills for inclusion, and what their views on inclusion were in relation to their field of teaching (class teaching, social sciences, natural sciences). The results warn us about Slovenian teachers assessing for themselves to have little knowledge, i.e. to be poorly competent for inclusion, particular stress being on the teachers of natural sciences. However, teachers mostly have a positive attitude towards inclusion and are willing to change their methods of practice in order for inclusion to be realised. Teachers of social sciences were found to be most fond of inclusion, whereas teachers of natural sciences are willing to introduce most changes.

1. Uvod

Učiteljeva pripravljenost na inkluzivno vzgojo in izobraževanje je ključni dejavnik uspeha inkluzivne šole (The Salamanca Statement, 1994), zato je treba že v času študija bodoče učitelje dobro opremiti z znanjem za uspešno delovanje v inkluziji. Učitelji naj si pridobijo temeljno znanje in spretnosti, vezane na prilagajanje učnih vsebin, ocenjevanje učencev s posebnimi potrebami, uporabo podporne tehnologije, individualizacijo učnega procesa. Dejstvo pa je (Inclusive Education, 2008; Policy Guidelines, 2009; Key Principles, 2009), da je treba prenoviti programe, po katerih se izobražujejo učitelji, predvsem pa jih uskladiti z inkluzivnim pristopom, saj morajo učitelji usvojiti znanja za raznoliko delo v inkluzivnem razredu. Kot ugotavlja Medveš (2003, str. 88–101), številne države iščejo način, kako reformirati izobraževanje

Spodbujanje refleksije pri učiteljih

Pregledni znanstveni članek

UDK 37-051:159.95

KLJUČNE BESEDE: refleksija, spodbujanje refleksije, učitelji, profesionalni razvoj, ravnatelji

POVZETEK – Refleksija je pomembna sestavina v učiteljevem profesionalnem delovanju. Ni namreč dovolj, da učitelj razvija potrebne kompetence za poučevanje, pač pa mora znati konstruktivno razmišljati o svojih izkušnjah ter tudi na ta način graditi svoje profesionalno znanje. V članku predstavljamo, kako so ravnatelji šestih osnovnih šol v okviru projekta Vodenje za učenje začeli uvajati refleksijo z učitelji na svojih šolah. V raziskavi nas je zanimalo, kakšne izkušnje so pri tem pridobili učitelji in ravnatelji in kako uvajanje refleksije povezujejo s profesionalnim razvojem. Za raziskovalno metodo smo izbrali kvalitativno študijo primera. Podatke smo zbrali z vprašalnikom za učitelje, s polstrukturiranim intervjujem z ravnatelji in z analizo letnih delovnih načrtov. Ugotovili smo, da so udeleženci zelo pozitivno sprejeli uvajanje refleksije in da zaznavajo pozitivne učinke tako na individualni kot na organizacijski ravni. Ravnateljeva vloga se izkaže kot ključna, saj mora refleksijo spodbujati ter načrtovati čas zanjo in za strokovne razprave. Zato je smiselno razmišljati o bolj sistematičnem uvajanju refleksije v programe za usposabljanje učiteljev in ravnateljev.

Review scientific paper

UDC 37-051:159.95

KEYWORDS: reflection, promoting reflection, teachers, professional development, head teacher's role

ABSTRACT – Reflection has become an important element in teacher professional development as teachers should think beyond developing the required competences. They should be able to build their professional knowledge by reflecting on their experiences in a constructive way. This article presents how head teachers of six primary schools initiated reflection in their schools within the project Leadership for Learning. The aim of our research was to explore teachers' and head teachers' experiences with reflection and how they relate it to professional development. We applied qualitative case study. The data was collected via the questionnaire for teachers, a semi-structured interview with head teachers and the analysis of school annual plans. We found that respondents had a positive attitude towards introducing reflection in their schools and perceived its positive implications at the individual and organisational level. Head teachers play the key role in promoting reflection and planning time for its implementation and for professional discussions. Therefore, it would be necessary to consider more systematic ways of introducing reflection in professional development programmes for teachers and head teachers.

1. Uvod

Pričakovanja do učiteljev so velika, zato morajo sprejeti nekatere nove vloge, nekatere prejšnje pa opustiti (UNESCO, 2001). Da je učiteljeva vloga zaradi tega vedno zahtevnejša, ugotavljajo tudi številni avtorji v slovenskem izobraževalnem okolju, na primer Cvetek (2005), Erčulj (2011), Marentič Požarnik (2000) in Valenčič Zuljan (2001). Oblikovati morajo namreč tako učno okolje, v katerega so učenci aktivno vključeni, da lahko razumejo svoje učenje in ga znajo usmerjati (Istance in Dumont, 2010, str. 319). Zato pa morajo najprej sami razumeti svojo prakso in razmišljati o

Cooperative learning as a motivation factor for students' school achievement

Izvirni znanstveni članek

UDK 159.953-059.2

KLJUČNE BESEDE: sodelovalno učenje, motivacija, šolski dosežki, aktivnosti učencev, transakcije

POVZETEK – V prispevku predstavljamo rezultate eksperimentalnega proučevanja vplivov sodelovalnih oblik učenja na motivacijo za šolske dosežke. Raziskava je bila izvedena v četrtilih razredih štirih osnovnih šol ($N=264$) v Srbiji. Učinek medsebojnega sodelovalnega učenja na motivacijo učencev za šolske dosežke smo proučevali s primerjanjem rezultatov eksperimentalne in kontrolne skupine in primerjavo rezultatov na ravni podzorcev (kontrolne spremenljivke: spol in splošni uspeh študentov). Rezultati kažejo, da sodelovalno učenje v parih ali skupinah učencev v večji meri prispeva k motivaciji učencev za šolske dosežke v primerjavi s tradicionalnim poučevanjem. V zaključnem delu prispevka avtorica predstavlja predpostavke, pod katerimi se urejajo intersubjektivne transakcije v procesu medsebojnega sodelovalnega učenja in prispevek k povečanju motivacije za šolske dosežke.

Original scientific paper

UDC 159.953-059.2

KEYWORDS: cooperative learning, motivation, school achievement, students' activities, transactions

ABSTRACT – This paper presents the results of an experimental research of the influence of cooperative forms of learning on the students' motivation for school achievement. The research was conducted in the fourth grade of four primary schools in Serbia ($N=264$) during one school year. The effect of peer cooperative learning on students' motivation for school achievement was examined by comparing the results from the experimental and the control groups and by comparing the results on the subsample level. The results of the research show that cooperative learning in pairs and groups contributes more positively to students' motivation for school achievement than traditional teaching. The final part of the paper presents the assumptions which direct the intersubjective transactions in the process of peer cooperative learning, as well as the assumptions about their impact on the increase of motivation for school achievement.

1. Introduction

Today, the organisation of the teaching process (which is based on humanistic and constructivist theoretical foundations of the didactics of “involvement”) bases its quality and modernism on, among others, the diversity of teaching forms and methods used. Cooperative learning presents an important factor in supporting contemporary educational changes directed towards development and enrichment of the organisation of teaching (Stanojevic, 2012). It has a prominent place in contemporary education that aims towards achievement of all students, enabling individual work according to individual capacities of every child and promoting learning as interdependent peer action.

Spletni dnevnik v prvem obdobju osnovne šole

Pregledni znanstveni članek

UDK 004.738.5:37

KLJUČNE BESEDE: informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT), spletna stran, blog, spletni dnevnik, digitalna pismenost, refleksija

POVZETEK – Internet s svetovnim spletom prevzema vodilno vlogo med viri informacij. S tem vpliva na razmišljanje in delovanje svojih uporabnikov, predvsem mlajših, ki ob njem odraščajo. Slednje zahteva dopolnitev obstoječega izobraževanja z vključevanjem sodobnih informacijsko-komunikacijskih tehnologij. Prispevek predstavlja del rezultatov obsežne akcijske raziskave in opisuje izkušnje ter obravnava možnosti za uporabo spletnega dnevnika kot klasične spletne strani ali bloga. Namen pedagoške inovacije je spodbujanje učencev, da postanejo aktivni udeleženci in soustvarjalci socialnega učnega okolja, v katerem z različnimi avtentičnimi nalogami predstavljajo svoje znanje, ga izražajo in delijo z drugimi. Računalnik z ustrežno programsko opremo, predvsem pa spletni dnevnik, se izkaže kot učinkovito učno sredstvo za doseganje ciljev pouka, razvijanje digitalne pismenosti in pridobivanje spretnosti za razvoj refleksije. Strokovna uporaba spletnih tehnologij pri pouku ustvarja nove načine razmišljanja in razvoj spretnosti, medtem ko pridobljena znanja poleg doseganja formalnih ciljev izobraževanja služijo tudi pripravi za aktivno vključevanje v informacijsko družbo.

Review scientific paper

UDC 004.738.5:37

KEYWORDS: information and communications technology (ICT), website, blog, ePortfolio, digital literacy, reflection

ABSTRACT – The Internet with the World Wide Web is taking the lead role among the sources of information. It affects the thinking and acting of its users, especially younger ones, who grow up with it. This requires supplementing the existing educational process with the use of contemporary information and communication technologies. The paper presents some of the results obtained in a comprehensive action research project by discussing experiences and investigating opportunities for the application of an ePortfolio in the form of classical website or blog. The main purpose of educational innovation is to encourage pupils to become active participants and creators of a social learning environment in which they represent their knowledge and allow the sharing of various authentic tasks and reflections about it. A computer with appropriate educational software and especially ePortfolio can be an effective learning tool for achieving the curriculum objectives, developing digital literacy, and gaining reflection skills. Competent use of web technologies in the classroom therefore stimulates new ways of thinking and skills development, while the acquired knowledge not only helps achieve the educational objectives, but also breaks new ground for active participation in the information society.

1. Uvod

V postmoderni, globalno in tehnološko razviti družbi se življenjski stili drastično spreminjajo pod vplivom tehnološkega razvoja. Hitre družbene spremembe narekujejo posodobitev šolskega sistema, pri čemer ne gre samo za izboljšanje kakovosti izobraževalnega procesa s pomočjo najrazličnejših informacijsko-komunikacijskih tehnologij (IKT), pač pa tudi za pestrejše učne in organizacijske oblike ter več fleksi-

Preverjanje in ocenjevanje znanja pri predmetu družba v 4. razredu

Pregledni znanstveni članek

UDK 37.091.26

KLJUČNE BESEDE: osnovna šola, predmet družba, preverjanje znanja, ocenjevanje znanja, učitelj, 4. razred, učni načrt

POVZETEK – V prispevku uvodoma predstavljamo nekaj temeljnih teoretičnih spoznanj o preverjanju in ocenjevanju znanja. Poudarek je na prikazu empiričnih izsledkov raziskave o značilnostih preverjanja in ocenjevanja znanja pri predmetu družba v 4. razredu. Podatki so pridobljeni s pomočjo spletnega anketnega vprašalnika z učitelji, ki so v šolskem letu 2009/2010 poučevali predmet družba v 4. razredu po različnih osnovnih šolah v Sloveniji in tako dokazuje zadostno reprezentativnost vzorca. Ugotovili smo, da sta pri preverjanju in ocenjevanju znanja za učitelje najbolj pomembna cilja "učitelju pridobiti povratno informacijo za sprotno spremljanje napredka pri učencih" ter "učencem posredovati povratno informacijo o razvoju in napredku". Raziskava kaže, da učitelji pri preverjanju znanja najpogosteje uporabljajo raziskovanje in simulacijo. V praksi prevladuje sumativno, ki mu sledi diagnostično in nato še formativno preverjanje znanja. Večina učiteljev se za preverjanje in ocenjevanje znanja počuti dovolj usposobljenih, kar kaže, da je dodiplomsko izobraževanje za večino učiteljev dovolj kakovostno. Tretjina učiteljev se je iz različnih razlogov do sedaj že dodatno izobraževala s področja preverjanja in ocenjevanja znanja.

Review scientific paper

UDC 37.091.26

KEYWORDS: primary school, school subject of social studies, knowledge evaluation and assessment, a teacher, 4th grade, curriculum

ABSTRACT – In this article, we initially present some basic theoretical findings of knowledge evaluation and assessment. Focus is on empirical research findings on the characteristics of the knowledge evaluation and assessment of the school subject of social studies in the 4th grade. Data were obtained using an online questionnaire with teachers who taught social studies in the 4th grade in the 2009/2010 school year in various primary schools in Slovenia and therefore proves a sufficient representativeness of the sample. We found out that knowledge evaluation and assessment are the two most important goals for the teacher: "the teacher obtains feedback for continuous monitoring of the pupils' progress" and "provides feedback to pupils on their development and progress." The research shows that teachers most commonly use research and simulation during evaluation. In practice, a summative evaluation prevails, followed by a diagnostic and formative evaluation. Most teachers feel sufficiently educated for knowledge evaluation and assessment, indicating that undergraduate education is sufficiently qualitative for the majority of teachers. For many reasons, a third of teachers have so far been further educated in the field of knowledge evaluation and assessment.

1. Uvod

Preverjanje in ocenjevanje znanja je področje, o katerem je zapisane veliko strokovne literature. Vendar se zakonodaja nenehno spreminja in dopolnjuje ter tako pred učitelje postavlja nove izzive, zato se le-ti velikokrat soočajo s težavami na tem področju.

Model za preverjanje in ocenjevanje znanja pri glasbeni vzgoji

Pregledni znanstveni članek

UDK 37.091.26

KLJUČNE BESEDE: glasbena vzgoja, osnovna šola, preverjanje in ocenjevanje znanja

POVZETEK – Kvalitativna raziskava, kjer smo kot temeljni raziskovalni pristop uporabili metodo akcijskega raziskovanja, je omogočila pridobitev vpogleda v to, kako učenci doživljajo in dojemajo učenje, poučevanje ter preverjanje in ocenjevanje pri glasbeni vzgoji. Spoznanja udeležencev smo po principu akcijskega raziskovanja vnašali v pouk in na ta način omogočali njegovo spreminjanje in novo konstruiranje. Izvedena sta bila dva akcijska cikla. Z učenci smo oblikovali model učenja, poučevanja in ocenjevanja, kjer učenci sodelujejo pri oblikovanju kriterijev za ocenjevanje, so vključeni v proces samopreverjanja in samoocenjevanja ter razvijajo samoregulativni odnos do učenja. Ugotovitve, ki izhajajo iz drugega kroga akcijskega raziskovanja, so pokazale, da so učenci kot soustvarjalci vzgojno-izobraževalnega procesa prevzeli odgovornost za svoje učenje, se opremili s spretnostmi in izkušnjami, ki jih bodo lahko uporabili v svojem življenju, ter spremenili svoj odnos do ocenjevanja. Učenci so izrazili pozitivna stališča do opisnih ocen kot povratnih informacij, največji smisel učenja pa pripisali glasbenemu ustvarjanju, izvajanju in vrstniškemu ocenjevanju.

Review scientific paper

UDC 37.091.26

KEYWORDS: music education, elementary school, evaluation and assessment of knowledge

ABSTRACT – The use of qualitative research, whereby action research employed as a fundamental research method, led to an insight into the way students experience and perceive learning, teaching, assessment and evaluation in music education. The knowledge acquired by the participants was incorporated into lessons according to the principle of action research and, based on this approach, modification and reconstruction can be effected. Two action cycles were conducted. We developed a model of learning, teaching and assessment with students, where they participate in the design of evaluation criteria, are included in the process of self-evaluation and self-assessment, and develop a self-regulatory attitude towards learning. The findings from the second round showed that students, as co-creators in the educational process, took responsibility for their own learning, changed their attitude towards assessment and were equipped with skills and experience that they can take with them into their future life. Students expressed positive views on descriptive assessment, and placed the greatest significance on musical creativity, performance and peer evaluation.

1. Uvod

V zadnjih nekaj desetletjih so močna prizadevanja usmerjena k iskanju širše palete različnih oblik in načinov ocenjevanja (Razdevšek Pučko, 1996; Marentič Požarnik, 2003; Sentočnik, 2000; Komljanc, 2008; Fautley, 2010; Black in Wiliam, 1998, Collwel, 2002), ki naj bi spodbujali in vodili učence, da se bodo znali učiti, razvijali trajno znanje, uspešno dosegali učne cilje in postali vse bolj samostojni. Novost na

Dr. Marija Mihevc

Preplet glasbe in lirike v Škerjančevi kantati

Pregledni znanstveni članek

UDK 37.091.39

KLJUČNE BESEDE: medpredmetna povezava v gimnaziji, Sonetni venec v poeziji in glasbi, primerjalna analiza

POVZETEK – Posodobljeni učni načrti za gimnazije v ospredje postavljajo tudi medpredmetno povezovanje. Prispevek v luči takšnih povezav oriše skladbo Sonetni venec dr. Franceta Prešerna, ki jo je na temeljih Prešernove pesnitve ustvaril Lucijan Marija Škerjanc. Sonetni venec, svojo “krono umetniškega ustvarjanja”, je pesnik zasnoval na ljubezenski, domovinski in poetološki tematiki oziroma na njihovem prepletu, ki pa na svojstven način odseva tudi v glasbi. S primerjalno analitičnim pristopom obeh področij ugotavljamo, na kakšen način in s katerimi slogovno kompozicijskimi elementi je skladatelj v glasbo prenesel dovršeno oblikovno in vsebinsko zasnovo pesnikovega cikla. Skladatelj je bil za svoje umetniško delo Sonetni venec dr. Franceta Prešerna odlikovan z najvišjim priznanjem Republike Slovenije, Prešernovo nagrado.

Review scientific paper

UDC 37.091.39

KEYWORDS: intersubject connections in general secondary school, wreath of sonnet in poetry and music, comparative analysis

ABSTRACT – The updated curricula for general secondary schools place intersubject connections to the forefront. A contribution in the light of such connections is the composition Wreath of Sonnets by Dr France Prešeren, which was created on the basis of Prešeren's poem by Lucijan Marija Škerjanc. The poet based the Wreath of Sonnets, his “crown jewel of artistic creation”, on love, patriotic and poetic topics and their intertwinement, which in its unique way is also reflected in music. With a comparative and analytical approach of both areas, we find in what way, which type and which composition elements the composer used to transmit the perfect form and content structure of the poet's cycle. The composer was awarded with the highest acknowledgment of Republic of Slovenia, the Prešeren award, for his work The Wreath of Sonnets by Dr France Prešeren.

1. Uvod

Ko se skladatelj začuti poklicanega, da ustvari monumentalno delo, ki je poleg tega povezano s parnasom slovenske lirike, zapluje v vode, kjer je na eni strani pod drobnogledom strokovnega in javno kritičnega očesa, na drugi strani pa sega po priznanju, kar se je v primeru *Sonetnega venca dr. Franceta Prešerna* L. M. Škerjanca tudi udejanilo.

Curriculum vitae skladatelja in akademika L. M. Škerjanca je, glede na njegov doprinos k slovenski glasbeni tvornosti, še v povojih (z izjemo pregledne dokumentarne knjižice, ki so jo ob skladateljevi stoletnici rojstva izdali pod uredništvom Tatjane Kralj in ki strnjeno prikazuje skladateljevo bogato ter na mnogo področij razvejano ustvarjalno dejavnost), saj so ga do sedaj bolj ali manj fragmentarno obravnavali samo A. Rijavec, D. Cvetko, I. Klemenčič, P. Kuret, V. Ukmar in avtorica članka. Kot profe-

Razvijanje literarnoreceptijske metakognicije pri pouku književnosti

Pregledni znanstveni članek

UDK 37.091.3:82

KLJUČNE BESEDE: metakognicija, literarnoreceptijska metakognicija, horizont pričakovanj, učiteljeve literarnodidaktične kompetence

POVZETEK – Zadnja leta se metakogniciji v raziskavah posveča zelo veliko pozornosti, še posebej v kognitivni psihologiji. Vedno bolj pa se njenega pomena zavedamo tudi v izobraževanju, natančneje, njenega vpliva na učinkovito učenje in s tem branje in razumevanje besedil. S pomočjo razvite metakognicije bralec (literarno) besedilo razume bolje in globlje. V prispevku bomo predstavili, kaj je literarnoreceptijska metakognicija (v nadaljevanju LRM) in zakaj je pomembna. Učitelj naj bi učencem pomagal razviti receptijske metakognitivne veščine, saj je metakognitivno razmišljanje nujno potrebno za učinkovito učenje in bralno razumevanje. Predstavili bomo tudi rezultate raziskave o učiteljevi kompetenci razvijanja LRM pri pouku književnosti v zadnjem triletju osnovne šole. Za razvijanje LRM učencev in ugotavljanje horizontov pričakovanj mora biti učitelj ustrezno usposobljen, česar pa kurikulum za izobraževanje učiteljev ne predvideva. Možnost za pridobivanje kompetence je v dodatnem izobraževanju.

Review scientific paper

UDC 37.091.3:82

KEYWORDS: metacognition, literature reception metacognition, the horizon of expectations, teacher's literary didactics competences

ABSTRACT – Metacognition has had a special place in recent researches, especially in the field of cognitive psychology. The awareness about the importance of metacognition in education, or to be more precise, its influence on the effective learning as well as reading and reading comprehension has grown. If the reader develops metacognition, it helps him or her to understand (literary) text better and to a greater depth. This paper deals with the literature reception metacognition (LRM) and its importance. Due to the fact that metacognitive thinking is inevitable for effective learning and reading comprehension, the teacher should help learners develop their receptive metacognitive skills. The results of the teacher's competence of LRM development research in literary classes in the third cycle of the primary school will be presented. In order to develop LRM with learners as well as to find out the learners' horizon of expectations, the teacher should have skills which are not included in the pre-service teacher training curriculum.

1. Uvod

Izraz *metakognicija* je uvedel Flavell (1979) in jo opredeljuje kot posameznikovo znanje o lastnih kognitivnih procesih in vsem, kar je povezano z njimi. Njegov model metakognicije ima štiri elemente:

- *metakognitivno znanje/védenje*: je posameznikovo deklarativno znanje (mišljenje o tem, kaj vem),
- *metakognitivna izkušnja* (mišljenje o mojem trenutnem kognitivnem in afektivnem stanju),

Samoocenjevanje pri pouku tujih jezikov v gimnaziji

Pregledni znanstveni članek

UDK 37.015.311

KLJUČNE BESEDE: samoocenjevanje, modeli samoocenjevanja, kontrolni sezname, samorefleksija

POVZETEK – Članek se osredotoča na alternativno obliko ocenjevanja – samoocenjevanje. Predstavljena so teoretična izhodišča za samoocenjevanje ter ugotovitve raziskav pri pouku tujih jezikov. Predstavljeni so najbolj razširjeni modeli samoocenjevanja. Soudeležnost učencev pri razvijanju kriterijev za ocenjevanje je eden izmed ključnih elementov samoocenjevanja. Predstavljene so ugotovitve, kako najbolj učinkovito razvijamo ocenjevalne lestvice. V raziskavi smo primerjali samooceno, vrstniško oceno in učiteljevo oceno pri ocenjevanju pisnih sestavkov in ugotovili višja odstopanja med samooceno in učiteljevo oceno kot med vrstniško oceno in učiteljevo oceno. S primernim in postopnim urjenjem učencev v samoocenjevanju spodbujamo ciljno usmerjeno, samousmerjevalno in reflektivno učenje, ki osmišlja učni proces in razvija veščine za vseživljenjsko učenje.

Review scientific paper

UDC 37.015.311

KEYWORDS: self-assessment, self-assessment models, checklists, self-reflection

ABSTRACT – The article deals with a form of alternative assessment – self-assessment. The theoretical framework and research findings of self-assessment in foreign language testing are presented. We examined the most known self-assessment models. Students' participation in developing and negotiating assessment criteria and rubrics is one of the key elements of self-assessment. In our research, we compared students' self-marking with teacher and peer marking in the context of the marking of student's written work. The findings reveal the difference between self-assessment and teacher assessment and a large discrepancy between self and peer marks. Involving students in developing criteria and gradual training in self-assessment can encourage students to reflect on their learning and develop the necessary skills for life-long learning.

1. Uvod

Ocenjevanje mora podpirati in spodbujati učenčevo zaupanje v lastne sposobnosti za učenje. Zavedati se moramo, da so poučevanje, učenje in ocenjevanje sestavni deli razvijanja učenčevega vseživljenjskega učenja, predvsem učenja veščin in učenja učenja (Boud, 2000).

Samoocenjevanje pozitivno vpliva na učenje tujih jezikov, saj spodbuja učenje, motivira učence in ozavešča o lastnih učnih strategijah, razvija avtonomijo in odgovornost, kritično mišljenje, refleksijo ipd. (Blue, 1994). Da pa bi učenci postali kritični presojevalci kakovosti lastnega dela in znanja, jih moramo spodbujati in naučiti, kako prepoznajo, razumejo in analizirajo svoja močna in šibka področja ter posledično izboljšajo svoje izvedbe. Na ta način pri učencih razvijamo avtonomijo za

Učno uspešen, nadarjen ali talentiran? Terminološke vrzeli s področja nadarjenosti

Pregledni znanstveni članek

UDK 159.924:81'37

KLJUČNE BESEDE: nadarjenost, talentiranost, učna uspešnost, terminologija

POVZETEK – V prispevku avtorici podrobneje predstavljata nekatere terminološke vrzeli s področja nadarjenosti. Definicije analizirata glede na pomembnejše tuje strokovnjake ter jih poskušata ustrezno aplicirati v slovenski pojmovni in izobraževalni prostor. Nemalokrat se namreč dogaja, da laična javnost – kot tudi nekateri pedagoški delavci – učno uspešnost, nadarjenost in talentiranost v različnih definicijah venomer ne uporabljajo dosledno. Slednje pa pri razumevanju in uporabi povzroča večje nejasnosti. Ponekod se predpostavlja, da so termini sinonimi, drugod pa, da so nadarjeni, talentirani in učno uspešni učenci različne populacije, čeprav se izrazi prekrivajo in je njihova uporaba izmenljiva. Podrobneje izpostavljata učno uspešnost, saj ugotavljata, da se slednja na šolskem polju najpogosteje porablja kot koherenten del nadarjenosti, čeprav učne uspešnosti z nadarjenostjo ne moremo enačiti.

Review scientific paper

UDC 159.924:81'37

KEYWORDS: giftedness, talent, learning (academic) achievement, terminology

ABSTRACT – This paper presents some terminological gaps in the education of gifted and talented learners. Definitions are analysed with regard to the background of major foreign experts' work striving to apply them to Slovene conceptual and educational field. It happens rather frequently that the lay public, as well as some teachers, fail to use the definitions of academic achievement, talent and giftedness adequately and consistently. In further understanding and professional use, this problem leads to increased confusion. In some environments, it is assumed that the terms are synonymous, whereas elsewhere gifted, talented and academically successful students are considered different populations, although the terms overlap and their use is interchangeable. Academic achievement is discussed in more detail, since we found that in the school field the term is most often used as a coherent part of giftedness, even though academic achievement cannot be equated with giftedness.

1. Učna uspešnost – učno uspešni učenci

Učno uspešni oziroma nadpovprečno sposobni učenci, kot jih imenuje Van Tassel-Baska, (2003) so tisti, ki spadajo med 20 odstotkov populacije vseh učencev, vključujoč nadarjene in talentirane učence. V ameriški zakonodaji spada v skupino nadarjenih otrok 12% tistih učencev, ki so bili identificirani kot nadarjeni na enem izmed področij nadarjenosti (prav tam).

Nekatere raziskave kažejo, da se z učno uspešnostjo pomembno povezujejo posameznikove individualne značilnosti, intelektualne sposobnosti, govorna kompetentnost in osebne značilnosti (Marjanovič-Umek idr., 2007, str. 29). Učna uspešnost na učnem področju je opredeljena z učnimi cilji oziroma standardi znanja, ki so po-

Dr. Karmen Erjavec

Raba Facebooka in študijski uspeh slovenskih študentov

Izvirni znanstveni članek

UDK 37:004.738.5

KLJUČNE BESEDE: internet, Facebook, študij, študenti, študijski uspeh, motivi

POVZETEK – Ker obstoječe študije o rabi Facebooka (FB) med študenti zanemarjajo analizo odnosa med rabo FB in študijskim uspehom izven anglo-ameriškega konteksta, skuša članek zapolniti to raziskovalno vrzel. Ključni cilji študije so bili preveriti, ali obstajajo razlike v študijskem uspehu med uporabniki in neuporabniki FB, ter proučiti vpliv rabe FB na študijski uspeh. Izvedena je bila anketa med 209 študenti Univerze v Ljubljani. 67,5 odstotka študentov je poročalo, da uporabljajo FB vsak dan, in to za vzdrževanje stikov in zabavo, minimalno pa za študijske namene. Uporabniki FB imajo nižje študijske ocene in poročajo o manjšem številu ur študija na teden kot neuporabniki. Večina uporabnikov FB je poročala, da raba FB ne vpliva na njihov študijski uspeh, saj ga ne uporabljajo dovolj pogosto ali dolgo, da bi lahko nastal učinek. Večina študentov, ki je poročala, da raba FB negativno vpliva na njihov študijski uspeh, je poudarila pomanjkanja časa za študij. Študenti, ki so poročali, da raba FB pozitivno vpliva, so poudarili uporabnost FB za študijsko delo.

Original scientific paper

UDC 37:004.738.5

KEYWORDS: Internet, Facebook, study, university students, academic achievement, motives

ABSTRACT – Since existing studies on the use of Facebook (FB) among students neglect the analysis of the relationship between FB use and academic achievement in a non Anglo-American context, this article tries to fulfill this research gap. The main purposes of this study were to examine whether there are differences in the academic achievement of university students who are FB users and non-users, and analyse the effect of using FB on academic achievement. Data was collected via a survey that included 209 students of the University of Ljubljana. 67.5% of the students reported that they used FB at least once a day. Students mainly used FB for maintaining contact and for entertainment, but the least for studying purposes. FB users reported that they had lower grades and spent fewer hours per week studying on average compared to FB non-users. The majority of FB users reported that FB did not affect their academic achievement, because they did not use it frequently or long enough for such an effect to occur. The majority of FB users who reported that FB had a negative impact on their academic achievement emphasised the lack of time for studying. Those who reported that FB had a positive impact pointed out the usefulness of FB as a networking tool for studying purposes.

1. Uvod

Facebook (FB) je socialno spletno omrežje, ki je med študenti najpogosteje uporabljeno (Educause, 2006; Golder idr., 2007). Ellison in kolegi (2007) poročajo, da 90 odstotkov dodiplomskih študentov v ZDA uporablja FB. Prav tako je FB postal najbolj priljubljeno spletno socialno omrežje britanskih študentov (Madge idr., 2009).

Točka kontrole in osredotočenost študentov razrednega pouka

Izvirni znanstveni članek

UDK 373.3-057.875

KLJUČNE BESEDE: lokus kontrole, pedagoško znanje vsebine, didaktika matematike, narativna metodologija, tematska analiza

POVZETEK – V prispevku podajamo rezultate longitudinalne empirične raziskave, kjer je bila uporabljena kombinacija kvalitativne narativne in kvantitativne metodologije pedagoškega raziskovanja ($N=104$). Rezultati kažejo, da je skozi različne oblike izobraževanja bodočih učiteljev razrednega pouka možno premakniti lokus kontrole in osredotočenost pri značilno velikem deležu populacije. Statistično značilno več študentov je po letu dni vzroke za šolsko situacijo, ki so jo organizirali in vodili, iskalo v sebi. Podobno je statistično značilno več študentov preusmerilo pozornost iz splošno pedagoških na specialno didaktične vidike nastopa. Dodatno navajamo teme, ki so nastale kot rezultat tematske analize refleksij študentov po nastopu, ter poiščemo povezave med temami, lokusom kontrole in osredotočenostjo.

Original scientific paper

UDC 373.3-057.875

KEYWORDS: locus of control, content pedagogical knowledge, mathematics education, narrative methodology, thematic analysis.

ABSTRACT – This paper presents the results of longitudinal empirical research, which was designed as combination of qualitative narrative and quantitative methodology ($N=104$), are presented. The research has indicated that the locus of control and focus of pre-service primary teachers can be changed through various forms of their education. After a year, significantly more students searched the causes of school situation, which they had organised and managed, inside themselves. Similarly, significantly more students shifted the attention from the general pedagogical aspects to the subject-related didactical aspects of their teaching performance. In addition, themes that have emerged during thematic analysis of students' reflections are presented and connections between those themes, and the locus of control and focus are discussed.

1. Uvod

Danes vemo, da se učenci učijo le takrat, ko so v proces osmišljanja matematike aktivno vključeni. Do razumevanja pride prej skozi postopek reševanja problemov kot pa skozi neposredno poučevanje (Hiebert idr., 1996). Verjamemo, da lahko večino, če ne vseh, matematičnih pojmov in postopkov poučujemo skozi reševanje problemov. Reševanje problemov torej ni le cilj učenja matematike, ampak tudi glavni način za to. Ta vizija je daleč od tega, da bi bila realizirana v slovenskih šolah.

Problemski pouk je neločljivo povezan s premikom težišča pouka iz učitelja na učenca, ki mora biti zato aktiven in prevzeti (delno) odgovornost za proces učenja. Diametralno nasprotje predstavlja pouk, osredotočen na učitelja, katerega značilnost je, da igra učitelj pri pouku bolj aktivno vlogo kot učenci, ki so običajno relativno

The new curriculum as part of high quality European education

Strokovni članek

UDK 37.016"71"

KLJUČNE BESEDE: znanje, izobraževanje, kvaliteta izobraževanja, kurikulum

POVZETEK – Sodobne družbene spremembe so pogojene z razvojem znanosti, tehnike in tehnologije. Potrjujejo se na vseh pomembnih področjih življenja in dela, še posebej na področju znanja in izobraževanja. Vse to inicira tudi številne reforme izobraževanja in kurikulumov. Reformska gibanja vnašajo številne spremembe v strukturi kurikuluma pa tudi v dojemanju njegovega pomena. Proces kreiranja kurikuluma premika akcent s teoretičnega modeliranja na nivo praktične uporabe, poleg tega pa pomembno razširja kontekst na družbeno skupnost, šolo, razred in družino. Avtorici se v prispevku poglobljata v nove strukture kurikuluma v okviru koncepta evropske kvalitete izobraževanja. Posebej izpostavljata, da je kurikularni koncept zasnovan tako, da je ustrezno definiran tudi izhod izobraževanja v okviru operativnih ciljev, ki vključujejo znanje, razumevanje, oblikovanje stališč in vrednot, ki jih morajo usvojiti učenci na vsakokratnem nivoju izobraževanja. Avtorici razmišljata tudi o razmerju med nacionalnim šolskim kurikulumom in predvideno novo strukturo. Posebej poudarjata koncept izobraževanja, ki je ciljno orientiran, in odpirata prostor za široko avtonomijo učiteljev in šol.

Professional paper

UDC 37.016"71"

KEYWORDS: knowledge, education, quality, school, curriculum

ABSTRACT – Contemporary changes in the society caused by the development of science and technology are manifested in all important areas of life and work, and especially in the areas of knowledge and education. Hence, there is the reform of education and the curriculum. The reform movement of the structure of the new curriculum has made important changes, especially in understanding the importance of the curriculum. The process of creating a curriculum shifts emphasis from theoretical modelling towards practice and context – which means social community, school, class, family. This paper considers a new structure of the curriculum in the European concept of high quality education. The crucial step in the transition of the curriculum concept of education based on outcomes is defining the outcome of education in terms of knowledge, skills, attitudes and values that students should possess after completing a certain level of education. The paper discusses the theoretical concept of the curriculum reform, the relationship between the national and school curricula and the new structure of the school curriculum. The aim of this paper is to present the concept of education directed to outcomes of education.

1. Introduction

In general, quality is considered to be the most important phenomenon of our time, with constant trend of its improvement. It is a new philosophy of life. The time we live in, as seen from an aspect of education, is more and more characterised by an increasing need of better knowledge. This implies the need for more effective models

Efficiency of blended learning in basics of statistics teaching

Strokovni članek

UDK 37.091.33

KLJUČNE BESEDE: kombinirano izobraževanje, e-izobraževanje, osnove statistične obdelave podatkov

POVZETEK – Kombinirano učenje je kombinacija računalniško podprtega izobraževanja in klasične oblike izobraževanja. Avtorja poročata o učinkovitosti kombiniranega učenja pri pouku osnov statistične obdelave podatkov na Pedagoški fakulteti Trnavske univerze. Analizirata rezultate eksperimenta na vzorcu 112 študentov. Analiza je pokazala, da moderna oblika pouka predstavlja učinkovito alternativo klasični obliki pouka in omogoča zmanjšanje števila kontaktnih ur. Kljub zmanjšanju kontaktnih ur pa študenti uspešno opravijo zaključno preverjanje. Rezultati študije kažejo, da med ravnijo znanja rednih in izrednih študentov ni bistvenih razlik.

Professional paper

UDC 37.091.33

KEYWORDS: blended learning, e-learning, basics of statistics teaching

ABSTRACT – Blended learning presents a combination of computer-mediated and face-to-face instruction. The paper deals with the efficiency of blended learning in basics of statistics teaching at the Faculty of Education, the Trnava University. The authors analysed the results of an experiment made on a sample of 112 students. The analysis shows that this modern method of teaching presents an effective alternative to the classical way of teaching, which enables a decrease in the number of contact hours with a teacher without any negative impact on the ability of students to pass the final test. Moreover, it is believed that the findings of the study show that there is no significant gap between the level of knowledge of full-time and part-time students.

1. Introduction

The importance of modern information and communication technologies in education has rapidly grown in recent years. Universities over the world try to utilise their advantages to make the teaching process more efficient. A large amount of different LMSs are used to manage and control learning activities of students. These LMSs contain a lot of e-learning courses that are usually prepared by teams of specialists. By Hanzel (Hanzel, 2004), e-learning occurs very frequently in problem-solving in education and presents a new approach to the realisation of education that is based on application of software products. According to Klenovčan (2004), nowadays we can observe a huge development of teaching methods that are supported by computers and different net products. These methods present a possibility how to stop the decrease of the level of education.